

Alternativt Nettverk fyller 10 år i 2002

Nå rett før Alternativt Nettverks store jubileumsarrangement på Rockefeller lørdag 27. april oppsummerer Øyvind Solum en del av veien frem til dagens Alternativt Nettverk. Her diskuterer han både messer, kurscenter, dialogarbeid og mye av det andre Alternativt Nettverk har vært engasjert i.

Av Øyvind Solum

For ti år siden ble Alternativt Nettverk etablert av Roald Pettersen og meg. Mens Roald trakk seg ut av Alternativt Nettverk for to år siden, er jeg fortsatt redaktør og leder. Fortsatt har jeg også mye inspirasjon til å utvikle videre det som raskt etter etableringen ble den fremste organisasjonen i Norge for alternative utviklingsveier. Roald har i stedet startet Forlaget Indre Ledelse (www.indreledelse.no) og flyttet til Tjøme. Det var ikke alt som ble som vi trodde ved starten, og det er nok ikke helt godt å forutse alt som vil skje i årene fremover heller.

Bauker Kursgård

Noen år før jeg begynte å arbeide med Alternativt Nettverk hadde jeg kommet til Bauker Kursgård i Østre Gausdal ved Lillehammer, som gjennom mange år hadde vært Norges mest sentrale senter for humanistisk og transpersonlig psykologi, alternative behandlingsformer og ny spiritualitet, skjønt det også var ganske dominert av bahaier. Bauker var hovedkvarteret for Mandala senteret, stiftet av Harald og Benedicte Thiis. Da jeg kom dit, hadde de imidlertid trukket seg ut av ledelsen, selv om de fortsatt holdt noen kurs der.

Jeg dro dit utfra en personlig interesse, da jeg lenge før det hadde deltatt på forskjellige alternative kurs. Jeg hadde dessuten et sterkt ønske om å bidra med noe positivt til verden, og var overbevist om at menneskets

bevissthet var en nøkkel til å skape en bedre verden. Jeg hadde også en plan om å la dette stedet være utgangspunkt for en hovedoppgave innen sosialantropologi om nyreligiøsitet og alternative utviklingsveier i Norge. Før dette hadde jeg studert psykologi og hadde et mellomfag i religionshistorie, med fordypning i mystikk.

Det tok likevel ikke lang tid før jeg ble medlem av kjernegruppen på Bauker og satt som ansvarlig for kursvirksomheten. Jeg innså dermed gradvis at jeg mye heller ville bidra til å utvikle den norske alternativbevegelsen, som jeg opplevde kunne være en viktig del av kimen til en global forandring, heller enn bare å skrive om den. Som akademiker kan man risikere at bare en liten håndfull andre studenter leser det en skriver. Verden endrer seg for fort til at jeg ville forsvinne inn i en av Blinderns støvete korridorer. Utfordringene i verden krever at alle som er på en oppvåkningsvei gjør det de kan for å bidra til en positiv utvikling. Det kunne saktens være mye jeg også var kritisk til både på Bauker og i den øvrige alternativbevegelsen. Jeg syntes likevel at det var riktigere å gjøre det jeg kunne for å skape en positiv utvikling, heller enn ensidig kritisere dem jeg var uenige med.

Fødselshjelpere for en ny tid

Bauker ble for mange innen alternativbevegelsen på 80-tallet et annet hjem og en fødselshjelper for en ny retning i livet. Titusener fikk ny inspirasjon til å legge om livet i en mer helhetlig retning og velge karrierer som handlet om menneskelig vekst, heller enn bare økonomisk vekst. Hver eneste helg gjennom omtrent 10 år ble det arrangert 2-3 kurs og utdannelsesrekker innen alt fra psykodrama og drømmearbeid til massasje, naturmedisin og dans, i tillegg til at det var mye annet som også skjedde der. Baukers bane var at senteret på mange måter var altfor vellykket. Gradvis begynte folk som hadde kommet dit på utdannelse å starte sine egne små sentre rundt omkring i landet. Plutselig fantes det selvutviklingskurs og tilbud innen alternativ behandling i de fleste små byer over hele Norge. Folk behøvde ikke lenger dra til Østre Gausdal for å oppleve dette. Mange av de gamle drivkreftene på Bauker begynte også å bli slitne, samtidig som færre kom på kurs og økonomien ble skralere og skralere. Sommeren 1990 måtte til slutt stedet stenges.

Bauker var likevel en fantastisk erfaring. Selv om det er utfordrende å leve tett på andre mennesker, er det også utrolig givende. Å våge å være autentisk og under utvikling er ikke lett, men likevel en helt nødvendig bestrebelse om vi ikke vil la oss stivne til og bare bli enda en brikke i et samfunn som på mange måter undergraver hele vårt livsgrunnlag.

På Bauker hadde jeg også fått kontakt med veldig mange i inn- og utland som arbeidet med alternative utviklingsveier på den ene eller den andre måten. Veldig mange av disse opplevde det samme som jeg, nemlig at det skjedde en voldsom alternativ oppblomstring i landet vårt, men

veldig liten kontakt og samordning av alle aktivitetene. Tanken om å etablere et nytt felles forum for alle som var opptatt av dette begynte dermed gradvis å ta form.

Alternativt Nettverk stiftes

Tilbake i Oslo startet jeg med å arrangere litt forskjellige kurs og grupper. Noe ledet jeg selv eller sammen med andre, andre kurs ble holdt av inviterte kursholdere fra inn- og utland. På Bauker hadde jeg ved et par anledninger truffet Roald Pettersen som da bodde på det Findhorn-inspirerte Stjärnsund-senteret i Sverige, som han hadde vært med å starte. I mellomtiden hadde han flyttet til Oslo-området, og vi ble gradvis kjent, og snart vokste ideen om å utvikle det vi nesten umiddelbart visste måtte hete Alternativt Nettverk. Jeg hadde fortsatt hele navnerregisteret fra Bauker kursgård, mange ideer og mange gode kontakter. Roald hadde mer erfaring med data, journalistikk og strukturelle sider ved det å starte et firma enn meg. Våren 1992 ble Alternativt Nettverk formelt stiftet. Hovedkvarteret var da og en stund fremover et hjørne av skrivebordet og en voksende mengde hyller på soverommet i min lille toroms leilighet på Bjølsen.

For å komme i gang lagde vi en liten løpeseddel hvor vi kort skisserte ideen for nettverket, og ellers oppfordret folk til å registrere seg som terapeuter, kursledere, sentre eller kontaktpersoner. Vi hadde også en lang liste med stikkord for interesser som man kunne krysse av på. Skjemaet, og senere tidsskriftet, sendte vi ut både til Bauker-adressene og til adressene til Forum 2000, en organisasjon drevet av nå avdøde Sven Bjørk, som i perioder hadde vært ledende i Oslo med å bringe spennende tenkere, som Fritjof Capra og andre, til landet. Vi etablerte

også samarbeid med GAP – Global Action Plan for the Earth - hvor Kjell Brokvam var en ildsjel (<http://www.globalactionplan.com>), og med den alternative foreningen PSI, foruten en rekke naturmedisinske og alternative foreninger, sentre og enkeltpersoner. Raskt fikk vi kjemperespons, og ved å skrive og ringe rundt til de ulike aktørene klarte jeg å fullfinansiere første utgave av ”Nettverk-Nytt” med annonser, enda vi slo til med et opplag på 12.000 allerede fra første nummer. Det gikk likevel en god stund før det var mulig å ta ut noen lønn.

En nettverksorganisasjon

Alternativt Nettverk var imidlertid aldri tenkt å være primært et tidsskrift eller magasin. Først og fremst ville vi være en nettverksorganisasjon som skulle samle alle gode krefter over hele landet, bidra til dialog, samordning og samarbeid i og mellom våre egne miljøer, og fungere som en informasjonssentral overfor offentligheten. Vi ønsket også å få ulike miljøer som hadde sitt hovedvirke innen forskjellige områder til å se felles interesser. Enten vi arbeidet med naturmedisin, spiritualitet, økologi eller selvutvikling, arbeidet vi alle med å skape en ny og mer bærekraftig livsform i et samfunn hvor de rådende strukturene for lengst hadde vist at de pekte mot et raskt kommende globalt sammenbrudd. Les gjerne på nytt den lille teksten om Alternativt Nettverk nederst på side 4.

Vår offisielle formålsparagraf lød ved starten slik: ”Opprette, vedlikeholde, betjene og utvikle adresseregister, samt tilby datatjenester. Arbeide med koordinering, markedsføring, utsendelse og formidling av informasjonsmateriale knyttet til kurs

og møtevirksomhet i egen og andre kurslederes og foreningers regi. Drive handelsvirksomhet som i vid forstand kan sies å stimulere og bidra til utbredelse av aktiviteter innen områder som bl.a. alternativ helse og terapi, personlig og spirituell vekst, global forståelse og samarbeid.”

Nettverk-Nytt

Når vi beskrev oss selv i brosjyrer og i Nettverk-Nytt, la vi nok vekt på andre ting. Likevel viser dette at det store fokuset bladet skulle få, også kom nesten overraskende på oss selv. Vi ønsket å lage et system for samordning av adresseregistre for kursledere, sentre, foreninger og andre, slik at alle skulle spare penger og nå ut til enda flere enn de hadde mulighet for å nå alene. En av grunnene til at det ble annerledes enn vi trodde, var at det viste seg at datatilsynet regulerer dette med å holde navneregistre for andre mer omfattende enn vi var klar over. Det kan godt være at det ville vært mulig å komme rundt dette. Uansett ble det såpass komplisert at denne siden av virksomheten ikke ble så omfattende som vi hadde tenkt, og at dette gradvis ble tonet mer og mer ned. Det ble derfor enklere å samordne denne informasjonen ved at folk annonserte i bladet, og at vi ellers skrev om mye av det som rørte seg.

Likevel var det viktig for oss at Nettverk-Nytt var noe mer enn bare et blad eller en kvartalsvis nyhetsavis for det alternative Norge. Den skulle være hovedkanalen for informasjon mellom ulike aktører i den alternative verden, og ut mot publikum. Vi hadde også fra starten, og fortsatt i dag, oversikter over terapeuter, kontaktpersoner, foredrag, kurs og aktiviteter. For å gjøre nettverket mer levende hadde vi også en ordning med oversikter over privatpersoner som tok i mot

overnatting fra andre støttemedlemmer over hele landet. Vi ønsket på flest mulig måter å stimulere våre egne grupperinger til større aktivitet og engasjement og vi ønsket å bidra til at disse impulsene nådde lenger ut i samfunnet. Og gjennom at vi skapte et slik forum for å nå ut, bidro vi til at denne utviklingen skjøt fart.

Vi arbeidet også med planer om å opprette et helt nytt alternativt studieforbund, som i likhet med AOF og Friundervisningen burde være berettiget til offentlig støtte. Dette kunne så finansiere en bedre koordinering av kursarrangører over hele landet. Kanskje er denne tanken noe det går an å se nærmere på med utgangspunkt i det planlagte Holistisk Forbund, eventuelt innunder paraplyen til eksisterende studieforbund.

Helsehåndboka

At dette var noe mange ønsket seg, ble raskt veldig tydelig. Vi fikk masse telefoner og brev, og nye virksomheter vokste frem raskere enn vi rakk å få oversikt over. Etter hvert skjønnte vi at det var urealistisk at alt skulle få plass i hver utgave av bladet. Vi laget derfor en liten bok, ”Alternativ ressursguide”, som ble forløperen til Helsehåndboka. Denne skulle inneholde ordlister, noen artikler, og oversikter over foreninger, sentre, terapeuter osv. Ressursguiden klarte vi bare å få gitt ut en gang, før vi måtte legge prosjektet midlertidig på is, da vi strevde med å rekke over alt, og også hadde problemer med å få nok inntekter til å få virksomheten til å gå rundt. Inntektsproblemen i seg selv var nok sterkt medvirkende til at vi måtte fokusere mer og mer på bladet, og ikke maktet å følge opp alt det andre i den grad vi håpet. Likevel har forskjellige andre arbeidsområder helt til i dag fylt mye av vår tid.

Faun Forlag tok så opp den ballen, og ga ut Helsehåndboken i flere år, uten at vi tenkte på at vi skulle be om noe økonomisk kompensasjon for vårt grunnarbeid. I fjor kjøpte vi Helsehåndboken tilbake fra dem for en halv million, uten at det nå heller ser ut til at vi klarer annet enn å få den til å gå rundt så utgiftene dekkes. Kapitalisme er nok ikke vår sterkeste side. Til gjengjeld synes vi det er viktig å gjøre det vi kan for å skape nye kanaler for å styrke helhetlige utviklingsveier i Norge. Da må vi kanskje godta at vi også må streve litt. I år har vi derfor valgt å trykke Helsehåndboken opp i 30.000 eksemplarer, noe som er den største satsningen på dette noen gang hittil. (se www.helsehandboka.no)

Kurssenteret

Den kursarrangeringen jeg hadde drevet litt i det små også før Alternativt Nettverk ble stiftet, skjøt nå fart. I løpet av et par år etter at vi var stiftet leide vi noen lokaler ved siden av Kampen Kirke, og flyttet både kontorer og kursvirksomhet dit. Etter hvert utvidet vi senteret slik at det hadde fire romslige kursrom som praktisk talt kontinuerlig var i bruk til ulike møter, kurs, grupper og foredrag. I blant måtte vi likevel leie oss inn andre steder for å få plass til alt som skjedde. Dette var da gjennom noen år Oslos og Norges største senter for alternative kurs og møter, og vi hadde også en stund en vegetarkafe og et bibliotek der.

Blant de utenlandske kurslederne vi har brakt til landet kan jeg nevne Matthew Fox, Jeanne Achterberg, Peter Russell, William Bloom, Chris James, Jabrane M. Sebnat, Amida Harvey, Merle van der Bosch, Jill Purce, Matthew Manning, Shakti Gawain, Sogyal Rinpoche, Dalai Lama (i samarbeid med blant annet

Buddhistforbundet), Dorothy MacLean, Andy & Ella Portmann, Ole Friis, Annette Derksen, Kirsten Benedikte Olafsen, Tim Wheeler, Didier Danthois, Strephon Kaplan Williams, Nicholas Demetry, Ben Fuchs, Prathiba de Stoppani, May East, Craig Gibsone, Anne Høst, Jonathan Horwitz, Rupert Sheldrake og mange andre. I tillegg arrangerte vi for ganske mange norske kursledere, og leide ellers ut lokaler til en rekke andre.

Da Tyrili-stiftelsen senere overtok hele huset vi var i, trodde vi lenge at vi også ville bli tvunget til å flytte. Uansett mistet vi alle kurslokalene våre, slik at bare kontorer gjensto. Vi har dermed lagt det meste av kursarrangering på is, og bare leid oss inn andre steder for de få arrangementene vi har stått for. Generelt har likevel kursmarkedet i Norge fortsatt å øke også de senere årene. Vi vurderer derfor stadig å utvikle en nytt kurscenter igjen, selv om det generelt krever mye arbeid og idealisme, men stort sett gir lite penger tilbake.

Alternativmessene

Alternativt Nettverk begynte tidlig å arrangere alternativmesser. Den første var i Ingeniørenes Hus i Oslo i 1993. Før oss hadde det også vært noen alternativmesser, blant annet arrangert av foreningen PSI. Besøkstallet på de messene hadde likevel vanligvis bare vært noen hundre eller i høyden rundt tusen personer. Da det viste seg at det før åpningen oppsto lange køer foran inngangen og at nærmere 5000 mennesker skulle komme til å besøke vår første messe, ble vi like overrasket som alle andre. Vi måtte da året etter flytte over til Folkets Hus på Youngstorget for å få plass til de 7-8.000 menneskene som kom det året. I -95 vokste det til 10.000 og vi skjønte at vi måtte begynne å se oss om etter et

enda større sted. Fra -96 har derfor messene vært i Oslo Spektrum, og besøkstallet har gradvis vokst til rundt 20.000.

Dette har dermed for lengst etablert seg som alternativbevegelsens største årlige folkefest, ved siden av at det er et sted både nysgjerrige og skeptikere på en uforpliktende måte kan skaffe seg oversikt over det som rører seg i Norge innen alle disse områdene. Messene har i det hele tatt vært viktig for å bringe det alternative mer ut i verden, og synliggjøre og allminneliggjøre alt det som skjer.

Alternativ inntektskilde?

Fra -97 begynte vi også å arrangere messer i Bergen og Tromsø, og så etter hvert også i Trondheim. Ett år arrangerte vi også i Kristiansand, men det har foreløpig blitt med den ene gangen, da vi tapte en del titusener på det arrangementet. Generelt har ikke messearrangeringen vært så god butikk som media og andre har forestilt seg. Stort sett har vi i snitt antakelig tapt litt på messearrangeringen, men vi har fortsatt fordi vi føler at messene er viktige for å gjøre både arbeidet vårt, og arbeidet til alle i nettverket mer kjent blant folk flest. Nå er det imidlertid en lokal gruppe i Tromsø, Kulturverkstedet, som er interessert i overta videre arrangering der, så vi har derfor gitt stafettspinnen videre.

I forbindelse med messene er det alltid en del som reagerer på det de ser som økende kommersialisering. Personlig tror jeg ikke det gjennomgående er riktig. Vi får da også nesten enda oftere tilbakemeldinger om at folk opplever at messene våre, særlig den i Oslo, blir mer mangfoldige og seriøse. Sannsynligvis er vel begge observasjoner riktig, siden messen nå er blitt så stor. Oslo-messen rommer

over 250 utstillere, og nesten 400 foredrag. Da sier det nesten seg selv at det både er flere seriøse, og flere kommersielle. Vi håper likevel det meste er skikkelige tilbud. Vi har også hvert år brukt en god del ressurser på debatter og utstillinger knyttet opp til temaer vi har ønsket å kaste lys over. Eksempler på temaer har vært Grønne Paviljonger, dvs, alternativmedisinske avdelinger på norske sykehus, Økologisk bygging og økologiske byer, Alternativ kreftbehandling, Vaksiner, Fremtidsscenarioer og profetier, Spiritualitet og galskap, Kristendom og nyreligiøsitet, Fred osv.

Mange av disse sakene har vi også bidratt til å få media for øvrig til å ta opp, og ofte har jeg deltatt i TV-debatter og annet i forbindelse med mediene. Før Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon ble stiftet og klarte å etablere seg som den fremste organisasjonen for alternative terapeuter i Norge, var det i det hele tatt ofte vi, og da gjerne meg, som ble kontaktet av media for å diskutere spørsmål knyttet til alternativ behandling. Til en viss grad skjer dette fortsatt, men heldigvis er det nå mange gode aktører som kan snakke naturmedisins sak.

Ved noen få anledninger har vi avvist utstillere på messene etter at vi har sett at det de har å tilby er klart useriøst. Vi ønsker likevel å slippe til et størst mulig mangfold, og også folk som representerer retninger vi selv ikke har sansen for. Alternativmessene og Alternativt Nettverk bør ikke utvikle en ny rettroenhet. Vi vil derfor våge å inkludere tilbud som mange synes virker dårlig underbygde, samtidig som vi i andre deler av messearbeidet eller i arbeidet vårt for øvrig arbeider for dialog med etablerte institusjoner og at vi også støtter fremveksten av terapeutforeninger med stadig

strengere kriterier. Vi tror at vi trenger både den konstante bestrebelsen i retning av seriøsitet og faglig oppdatering, og det mer åpne, eksperimenterende hvor man selvfølgelig kan tråkke feil noen ganger. Dette er en forutsetning for nyskaping og en del av det å ha frihet.

Hvor stor er Alternativt Nettverk?

Ordet Alternativt Nettverk kan bety litt forskjellige ting avhengig av sammenheng. For meg er Alternativt Nettverk først og fremst denne organisasjonen vi etablerte i -92, og som har satt i gang en rekke aktiviteter. For andre er Alternativt Nettverk identisk med bladet som først het Nettverk-Nytt, men som så bare ble hetende Alternativt Nettverk. I tillegg kan Alternativt Nettverk brukes i vid forstand om hele det nettverket Alternativt Nettverk er i berøring med, gjennom sentre, foreninger, messer, terapeuter og annet.

Mesteparten av dette bredere nettverket er på ingen måte styrt fra oss. Vi har ofte ikke en gang oversikt over hva som foregår rundt omkring, før de lokale gruppene eventuelt tar kontakt og annonserer eller forteller om hva de driver med. Dette bredere Alternativt Nettverk er i dag blitt så stort at det er vanskelig å anslå omfanget. Bladet har et opplag på 15.000, men leses av mellom 50 og 75.000 hver gang. I tillegg er det titusener av andre som kommer til alternativmessene over hele landet, for i tillegg til de Alternativt Nettverk arrangerer, er det andre grupper som arrangerer i Stavanger, Tønsberg og i blant Haugesund og andre steder. Det finnes omtrent 10.000 personer som tilbyr en eller annen form for komplementær eller alternativ behandlingsform eller veiledningstjeneste. Omtrent en og en halv million nordmenn går mer eller

mindre regelmessig til disse, foruten at hundretusener sporadisk deltar på kurs eller foredrag av forskjellige aktører innen det bredere Alternative Nettverket.

I løpet av de ti årene siden vi har startet har det dermed skjedd en formidabel utvikling av både interesserte og av aktive. Likevel har nettverket vært så løst organisert – om man i det hele tatt kan snakke om noen organisering – at denne veksten har vært forholdsvis usynlig for media og de etablerte organisasjonene. Spørsmålet er hvor lenge denne usynliggjøringen vil vare. For den sakens skyld begynner vi for lengst å merke at det skjer en endring. Media omtaler oss oftere med respekt og interesse enn før, og vi tas også etter hvert med i en del skolebøker som tidligere bare nevnte satanister, scientologer og ekstreme sekter. Ingen av disse hører for øvrig med i vårt nettverk.

Den åpne dialogen

I Alternativt Nettverk har vi veldig tro på åpen fri dialog for å bringe verden fremover. Hvis vi bare vil lytte til dem vi er enige med allerede, skjer det liten utvikling, og hvis vi skulle utelukke grupper som i blant har gjort overtramp ville vi jo verken kunne ha dialog med Den norske kirke, eller med Den norske legeförening. Både i bladet, på messer og for virksomheten for øvrig har dette vært en viktig rettesnor. Det som ser puslete og mangelfullt ut i dag, kan med gode vekstvilkår vokse til en sunn og sterk plante i morgen. I dag kan det være vanskelig å vite hva som har livets rett og hva som vil forsvinne av seg selv. Uansett, hvem er vi som tør avgjøre dette på vegne av andre? Her må man i hvert fall trå forsiktig. Hvis folk blir støttet til å søke utvikling og sannhet på deres egne premisser, gjør de seg vanligvis de erfaringene de

trenger for å komme videre. Samtidig er også motforestillinger en viktig del av det å ha en åpen debatt og av å la folk avgjøre ting på fritt grunnlag. Vi har derfor ofte med vilje presentert helt motstridende perspektiver for å inspirere folk til å tenke selv og gjøre seg opp sin egen mening.

Tverreligiøst dialogarbeid

I tillegg til at vi har arbeidet for å skape denne åpenheten innad i egne miljøer, har dette også vært en rettsnor for mye av vårt engasjement i samfunnet for øvrig, og overfor livssynsgrupper vi kanskje i utgangspunktet kan være ganske uenige med. Jeg har derfor i årenes løp engasjert meg en god del i livssynsdialog med forskjellige tros- og livssynsgrupperinger – ved siden av dialogen med ulike alternative grupperinger, og det som har vært mer helserettet.

Ganske kort tid etter at Alternativt Nettverk ble etablert opprettet jeg kontakt med Emmaus – et kristent dialogsenter med forankring til Paulus Kirke på Grünerløkka (emmaus@c2i.net). I samarbeid med dem startet jeg en dialoggruppe om økologi og livssyn, hvor også representanter for mange av de andre store livssynstradisjonene ble invitert med. Vi ville her kaste lys over konstruktive og destruktive aspekter av våre ulike livssyn i forhold til det å ta vare på jorden vår. På slutten av dialogprosessen fikk vi laget et hefte som oppsummerte de ulike livssynenes ståsteder, foruten et felles ”manifest for en jord i krise”. Dette heftet ble blant annet spredd som klassesett til en rekke skoler, foruten at mange andre også skaffet seg det. Sammen med blant annet presten og religionsforskeren Oddbjørn Leirvik arrangerte jeg så et tverreligiøst oppfølgingsrituale på

Hovedøya, hvor vi blant annet markerte initiativet ved å plante et tre. Senere, etter at Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn var etablert, tok jeg initiativ til en oppfølgingskonferanse av dette arbeidet, men med Samarbeidsrådet som formelt vertskap. Her ville vi igjen se på hvordan verdensbilder styrer vårt forhold til jorden vi lever på.

Aksjon livssynsfrihet

Senere deltok jeg også i andre dialogprosjekter hos Emmaus, foruten et lengre et på Nansenskolen, som også munnet ut i en rapport. I -94 og -95 og senere samarbeidet jeg med Human-Etisk Forbund og en rekke religiøse grupperinger i Aksjon livssynsfrihet i skolen. Vi fant oss ikke i at skolen skulle ha en konfesjonsorientert kristendomsundervisning, som faktisk er en utvannet etterlevning etter konfirmasjonsundervisningen. Dette har senere vært et stort tema som også har preget nyhetsmediene.

På den tiden tok også Alternativt Nettverk initiativ til en større tverreligiøs midnattsvake i Universitets Aula med bønn om fred i Bosnia og Balkan. Vi fikk med oss de fleste større religiøse grupperingene på dette, også de som var knyttet til krigførende parter på Balkan. De kristne som deltok i dette ble umiddelbart kritisert av den kristne avisen Dagen. Når man sitter i samme rom som en muslim og ber, kan man jo aldri være helt trygg på hvor disse bønnene egentlig havner...

På bakgrunn av alle disse – og flere – dialogprosjektene ble det tydelig for oss at kampen for en flerkulturell og flerreligiøs verden var viktigere enn noen gang. Dette som på mange måter er et av kjennetegnene til den nye spiritualiteten og den fremvoksende holistiske bevegelse, begynner også å

bli et følt behov for representanter for andre livssyn. Uten felles spilleregler som tillater forskjellighet både i verdenssyn og livsutfoldelse kan heller ikke de praktisere sine livssyn uten konflikt med hverandre.

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

På forskjellige møter var jeg dermed en pådriver på at det burde starte en ny organisasjon – en tverreligiøs samarbeids- og dialogorganisasjon - med sentrale representanter for de ulike religiøse grupperingene, som jeg så vidt nevnte litt tidligere i artikkelen. Etter en del diskusjoner ble så Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn stiftet. (se www.trooglivsyn.no) Som en av initiativtakerne har Alternativt Nettverk har hatt plass der helt fra starten. De andre livssynstradisjonene anerkjente at de ulike strømningene av den fremvoksende spiritualiteten var blitt så omfattende i det norske samfunnet, at det ville være kunstig å ha et representativt organ for den norske livssynsvirkeligheten uten noen representasjon for denne strømmen. Selv om Alternativt Nettverk ikke er noe registrert livssynssamfunn, har vi likevel vært det fremste forumet for den holistiske bevegelse – noe som nok vil endre seg når Holistisk Forbund skal stiftes til høsten. Sannsynligvis vil denne nye organisasjonen bære mye av dette arbeidet videre. (se www.holisme.no) For Alternativt Nettverk kan det bety at vi kan frigjøre ressurser til større satsning innen nye områder, selv om vi i en fase også er forberedt på at noen av våre ressurser går inn i det nye forbundet.

Holistisk Forbund

Holistisk Forbund planlegges som en godkjent livssynsorganisasjon med offentlig støtte på lik linje med for eksempel Human-Etisk Forbund.

Alternativt Nettverk har aldri mottatt en krone i støtte fra det offentlige. Det er nok en av grunnene til at vi ikke har maktet å følge opp alle ambisjonene om å utvikle Alternativt Nettverk som landsdekkende organisasjon med felles strukturer og rådsordninger osv. Vi har hatt stadig tilbakevendende diskusjoner om å starte en form for alternativ forening innunder Alternativt Nettverk, enten det nå skulle være med medlemskap for enkeltpersoner, eller medlemskap for foreninger eller sentre. I praksis har vi ikke maktet å følge opp dette, da vi har hatt kontinuerlige økonomiske bekymringer, og ofte bare med nød og neppe klart å betale ut de nødvendige lønningene. Selv har jeg også gjennom flere år hatt 80 timers uker uten å kunne ta ut noe mer penger av den grunn. Rett før Roald Pettersen trakk seg ut av Alternativt Nettverk for to år siden, var vi veldig nær konkurs. Å bruke mye tid på idealistisk arbeid har dermed vært krevende.

Stadig får vi klager på at det kan være vanskelig å komme gjennom på telefon på kontoret vårt, eller at vi ikke alltid får gitt respons på alle henvendelser. Til det er det å si at jeg skjønner den frustrasjonen veldig godt, men at vi ikke har råd til å ansette alle de personene vi egentlig trenger for å rekke over alt vi burde, eller kunne ha lyst til å rekke. På grunn av store messer og vår sentrale plass i alternativmiljøet er det mange som forestiller seg at vi håver inn penger. Sannheten er dessverre nesten det motsatte. Vi har ingen glede av den omsetningen utstillere har på messen, og svært høy leie av de store messehallene, markedsføring og alt arbeidet vi må gjøre gjennom året, med de lønningene og kostnadene det

medfører, gjør at vi bare balanserer med liten margin, selv om vi har vært i forholdsvis jevn positiv vekst innen mange områder.

Likevel ønsker jeg hele tiden å utvikle Alternativt Nettverk som organisasjon på en eller annen måte, og gjøre at vi som bred holistisk bevegelse kan gjøre oss enda mer gjeldende både i forhold til den norske livssynsvirkeligheten, men også i forhold til økologi, helse og andre saker. Jeg inviterte så Inge Ås, som leder Iliana Helhetsverksted, til å sitte i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn sammen med meg som representant for Alternativt Nettverk. På den måten regnet jeg med at hun sikkert også ville fundere videre på hvordan det går an å fylle en slik rolle bedre. Ganske riktig. Hun føler også at det er nødvendig å gjøre noe for å styrke kontakten ut i nettverket vårt, slik at også vår representasjon i disse foraene skulle fungere mer demokratisk. I tillegg vil det være viktig å kunne trekke inn flere ressurspersoner i ulike deler av dette arbeidet. Jeg tenkte meg at å etablere en form for forening var det mest aktuelle, og vi inviterte til flere møter, uten at det var den helt store responsen på dette. Alternativbevegelsen består av svært mange "anarkistiske" individualister som ikke vil innordne seg i noen systemer. Mange var derfor skeptiske til om det var mulig å få folk til å involvere seg noe tettere enn i det uforpliktende nettverket vi har i dag.

Samarbeid og manifestasjon

Det siste året har det likevel skjedd noe, og det ser ut til å ha skjedd raskt. Plutselig begynte flere og flere å innse at det nå var på tide å bringe mange av idealene fra vårt personlige arbeid lenger ut i samfunnet. Og da må vi samarbeide. Så mange som vi er blitt, er det også nødvendig at noen kan tale

vår sak i alle deler av samfunnet. Alt dette krever organisering.

Vi har da valgt å etablere en ny organisasjon for dette, Holistisk Forbund, som vil bli registrert som livssynssamfunn for å få samme statsstøtte som andre livssynsorganisasjoner. Ambisjonen er å bli større enn Human-Etisk Forbund. Kanskje ikke på et par år, men på litt sikt. Hvilke konsekvenser dette får for Alternativt Nettverk, er vanskelig å si, men det er helt klart at det å skape en slik enhet har vært en viktig del av programmet vårt helt fra starten. Blir det mange medlemmer her kan det gi oss økonomi til å arbeide målbevisst med saker folk i nettverket synes er viktig, uten at vi må tenke inntjening samtidig. Det kan frigjøre enormt mye ressurser og åpne mange nye muligheter.

Det er noe som forener oss, på tross av alle våre forskjeller. Vi har tro på at alt henger sammen, at det finnes en åndelig dimensjon, og at det finnes noe i hvert enkelt menneske som beveger seg mot større helhet, vekst og utvikling. Både helse og hellighet finnes i oss selv. Og blomstrer om vi gir det den rette støtten og om vi klarer å leve i en bedre balanse med oss selv, andre mennesker og jorden vi lever på. Den moderne sivilisasjon er definitivt i utakt med jordens bæreevne, og mye av både psykologien og medisinen opererer ut fra et materialistisk verdensbilde som tar fra oss kraft, i stedet for å støtte vår egen evne til å ta vare på eget liv. Dette gjør det også enklere for markedskreftene å skape grobunn for at vi skal kjøpe stadig nye produkter. På tilsvarende måte trenger de religiøse tradisjonene å få oss til å føle oss maktesløse for at de skal kunne beholde sin makt over oss. Heldigvis begynner opprøret mot disse holdningene nå å bli mer og mer

artikulert og alternativene klarere. Det å bidra til denne utviklingen er Alternativt Nettverks viktigste oppgave.

Økologi og helhetstenkning

Vi har jo likevel ikke bare engasjert oss i spørsmål knyttet til et holistisk livssyn. Vi har også hatt et engasjement innen blant annet økologi og helse. Folkene i nettverket vårt er helt klart mer opptatt av økologisk mat og helsekost enn folk flest. Mange er også svært opptatt av økologi i sin alminnelighet, og har kanskje også en fortid som aktiv i Fremtiden i våre hender eller Naturvernforbundet. Mange har likevel opplevd at de har blitt skjøvet vekk når de har reflektert over naturen som hellig, og med en åndelig dimensjon som motiverende for deres eget engasjement. Etter hvert har de så trukket seg ut. Vi har også opplevd den samme skepsisen mot et utvidet åndelig verdensbilde i mange av de økologiske organisasjonene, og at dette kan ha gjort kontakt og samarbeid vanskeligere. Dette er jo synd, siden et holistisk verdensbilde nettopp er en voldsomt motiverende kraft for å ta bedre vare på jorda i en tid hvor oppslutningen om tradisjonell miljøtenkning vakler. Alle gode krefter burde dermed dra sammen.

Alternativt Nettverk bidro for øvrig til etableringen av Earth Charter Norge, også kalt Folkets Verdikommisjon, og til flere seminarer i kjølvannet av dette. Earth Charter – eller Verdenserklæringen – vokste frem etter FNs konferanse om miljø- og utvikling i Rio i 1992 som en videreføring av FNs menneskerettighetserklæring. I tillegg til at vi som mennesker har visse rettigheter, har vi også visse plikter eller et ansvar for jorden og hverandre. Verdenserklæringen forsøker dermed å

formulere en slags global etikk som også inkluderer en økologisk forståelse. Earth Charter-prosessen har fått stor oppslutning i en rekke land, men er likevel ikke så veldig godt kjent i blant de fleste i Norge. (se: www.earthcharter-norge.com)

Litt på siden av Alternativt Nettverk har min kone Gry Aksnes og jeg tatt initiativ til Kilden Økosamfunn, som nå i flere år har arbeidet med å skulle etablere økolandsbyer i Norge. Dette har vært mer komplisert enn vi trodde da vi startet, men det ser likevel ut til at det skal gå etter hvert. (Se www.kilden-okosamfunn.no)

Alternativt Nettverk har også bidratt i en rekke andre aksjoner og prosjekter. Som et av medlemmene i Samarbeidsrådet deltok jeg også på møter i samarbeid med Verdikommisjonen, og bidro til rapporter i kjølvannet av dette (www.verdikommisjonen.no).

Vi har ellers hele veien støttet fremveksten av Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon – som i dag har vokst til den fremste organisasjonen for naturmedisinere og alternative behandlere i Norge. (se www.nnh.no)

Kreft og kvakksalveri

Vi bidro også til ”Kvakksalveraksjonen”, som ville endre den gamle kvakksalverloven. Vi har støttet opprettelsen av foreningen Fritt Helsevalg, som arbeider for alles rett til selv å ha styring over egen helse, og dermed rett til å gå til de behandlere man tror man kan ha nytte av. Rett til å kunne bruke naturmedisinere og kosttilskudd er også en viktig del av dette.

Vi tok også i sin tid initiativ til Alternativ Kreftaksjon, en innsamlingsaksjon for å bidra til forskning på naturmedisin og kreft. Dette var nødvendig siden Kreftforeningen nektet å informere om eller forske på alternativmedisin, selv om omrent halvparten av kreftpasientene bruker det. På bakgrunn av press fra oss snudde Kreftforeningen så rundt og bevilget først én million, så en til, foruten at de har etablert et rådgivende utvalg om komplementær behandling, og ellers arrangert konferanser om det samme. På hjemmesiden deres i dag har de faktisk en del informasjon om komplementære behandlingsformer. (www.kreft.no)

På alternativmessen i Oslo bygde vi et år opp en modell for Grønne Paviljonger, og arrangerte demonstrasjoner av hvordan dette kunne være nyttig, samt flere debatter med sentrale aktører innenfor sykehusvesen og myndigheter. Ideen om Grønne Paviljonger, som Stig Bruset er en av hovedarkitektene bak, handler om å bygge opp en avdeling for naturmedisin og annen komplementær behandling på, eller i tilknytning til, et vanlig sykehus. Siden vi er så mange som er brukere av alternative behandlingsmetoder burde tiden nå være moden for å bringe dette mer inn i det offentlige helsetilbudet. Vi arrangerte også en stor underskriftsaksjon om det samme, med god respons. Nå ser det ut som det vil kunne bli opprettet en Grønn Paviljong i løpet av få år, mest sannsynlig i Tromsø.

Vi har også engasjert oss mot moms på alternative behandlingsformer. Momsen ble for øvrig for mange terapeuter en oppvekker om at vi trenger sterkere organisasjoner for å arbeide for vår sak, når slike forslag

kommer opp. Flere andre grupper klarte å slippe moms, med langt dårligere begrunnelser enn alternativterapeutene har. Hadde vi hatt et kraftig forbund som favnet de fleste, burde vi også ha klart å slippe denne momsen, selv om innføringen av moms nok også er et resultat av en større kampanje som den internasjonale legemiddelmafiaen fører mot naturlige og helhetlige måter å bli friske på.

Hjemmesiden

Alternativt Nettverk har også utviklet en hjemmeside. Kanskje er dette noe vi kan utvikle til en større alternativportal. Uansett er det mye spennende informasjon man kan finne der. (www.altnett.no) Vi vurderer også å starte et større alternativsenter, som fortrinnsvis både skal inneholde kurslokaler, terapilokaler, kontorer, butikker og mye annet. Forløpig er dette likevel planer som ligger mer eller mindre på is. Vi vurderer også å etablere Alternativt Nettverk i andre land, men dette er nok også noe som i så fall ligger inn i fremtiden.

Et globalt nettverk

Allerede nå er vi imidlertid involvert i å legge grunnlaget for et konkret internasjonalt holistisk nettverk. Som et ledd i dette vil det i løpet av året lanseres en internasjonal hjemmeside, og vi planlegger sammen med William Bloom og flere andre aktører også en stor internasjonal konferanse på Findhorn om et par år. Vi vil her være opptatt av å tydeliggjøre klarere etikken som vokser ut av den holistiske bevegelse, og hva slags sosial og politisk praksis som blir det naturlige resultat av det. Vi vil også la dette være et initiativ for å skape et tettere samarbeid med sentre og nettverk over hele kloden. Tiden for ensidig indre

fokus er forbi, nå kommer tiden hvor vi må brette opp ermene og skape en ny sivilisasjon. Hvis vi ikke skal la Bush og bin Laden og vennene deres bestemme verdensutviklingen, må vi som vil noe annet gå sammen og skape den fremtiden vi ønsker oss. Og vi har for lengst begynt!

For å feire disse ti årene arrangerer vi et stort jubileumsarrangement på Rockefeller lørdag 27. april med et omfattende program som vi tror vil bli minnerikt. Alle er hjertelig velkommen! Se program annet sted i bladet.

Til slutt våger jeg også å komme med en liten oppfordring. Vi trenger alle abonnentene vi kan få. Dette er vår viktigste inntektskilde. Ved løssalg i Narvesen tar Narvesen mesteparten av overskuddet. Vær så snill å betale abonnement, og anbefal også dette til venner og kjente. Oppgrader også gjerne til å bli støttemedlem. Hvis mange av våre abonnenter ville gjøre dette, ville det hjelpe oss svært mye i å fortsette et arbeid som mange forhåpentligvis setter pris på. Se informasjon om dette annet sted i bladet.